

Van het SPAN bestuur

In deze nieuwsbrief geven wij u informatie over de financiële situatie en andere belangrijke ontwikkelingen binnen het fonds.

Voor alle duidelijkheid: deze nieuwsbrief informeert u uitsluitend over de pensioenregeling(en) die onder het beheer van SPAN vallen, en niet over andere pensioenregelingen zoals de huidige AT&T pensioenregeling die bij ABN-AMRO is ondergebracht.

In deze nieuwsbrief de volgende onderwerpen:

1. De financiële situatie van het SPAN pensioenfonds
2. Indexatie per 1 januari 2017 0,0%
3. Kortingen
4. Communicatie
5. Levensverwachting neemt nog altijd toe
6. De AOW-leeftijd schuift verder op
7. Toekomstopties
8. Overzicht van informatie die nieuw of gewijzigd is op de website sinds de vorige nieuwsbrief in oktober 2016.

Vragen aan het pensioenfondsbestuur kunt u altijd stellen via de mailbox span@att-pensioenfonds.nl of door een van de bestuursleden direct te benaderen.

Het SPAN bestuur,

Vincent den Hertog, Wouter Loots, Ton Valkenburgh en Bartelt Bongenaar

1. De financiële situatie van SPAN

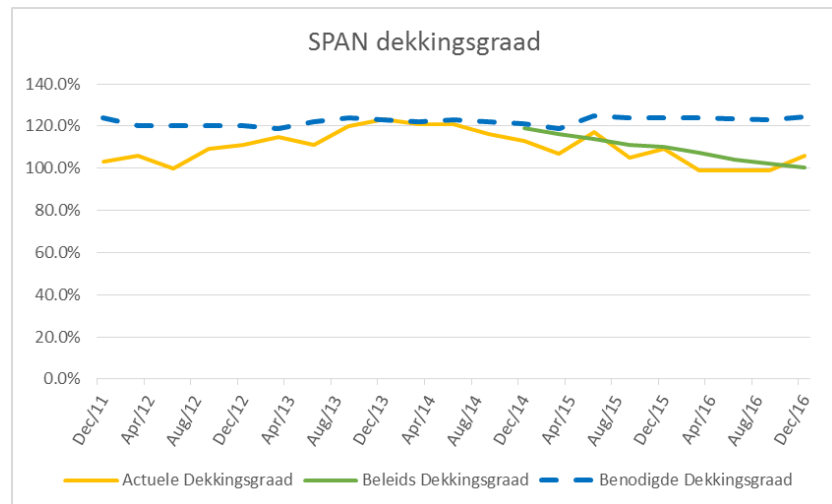
De dekkingsgraad van SPAN is eind december 2016 105,8%. Het vermogen is € 157,2 M en de verplichtingen € 151,6 M. De vereiste dekkingsgraad, een berekende norm voor de dekkingsgraad waarbij het fonds volgens de overheid voldoende buffers voor de toekomst heeft, is 124,5% en SPAN heeft daarmee een dekkingstekort. De lage dekkingsgraad is primair het gevolg van de nog altijd zeer lage rente, waardoor de contante waarde van toekomstige verplichtingen relatief hoog is. Veranderingen van de rente die door de Nederlandse Bank wordt bepaald hebben een zeer grote invloed op de dekkingsgraad: een 1% verandering van deze rente geeft een positieve uitslag van 15% op de dekkingsgraad. Doordat de rente de laatste

tijd is gestegen, zien we ook dat de dekkingsgraad na een lange periode van dalen weer is gaan stijgen.

De beleidsdekkingsgraad, een voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over 12 maanden, is eind december 100,5%. Ondanks het herstel van de dekkingsgraad in de laatste twee maanden, zal de invloed op de beleidsdekkingsgraad nu nog beperkt zijn. Deze

dekkingsgraad wordt gebruikt om beleidsbeslissingen op te baseren.

De “SPAN dekkingsgraad” grafiek geeft de ontwikkeling van de dekkingsgraad van het SPAN pensioenfonds weer, en wordt elk kwartaal bijgewerkt op de SPAN website.

2. Indexatie per 1 januari 2017 0,0%

Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% mag SPAN geen indexatie geven. Dat betekent dus dat er per 1 januari 2017 niet geïndexeerd wordt.

Daardoor mist u echter niets, want ons indexcijfer (CBS afgeleide prijsindex september) kwam uit op - 0,01%.

De pensioenuitkeringen aan gepensioneerden en uw opgebouwde pensioenen blijven per 1 januari 2017 daarom gelijk.

Zolang de beleidsdekkingsgraad onder de 110% blijft, zullen er ook geen verhogingen plaatsvinden.

Zoals u kan zien in de tabel, is de achterstand in toegekende indexatie over de laatste 10 jaar nu 6.5%. Dit houdt dus in minder pensioen opbouw c.q. uitkeringen. Het is niet waarschijnlijk dat deze achterstand de komende jaren (helemaal) kan worden ingelopen. Voor SPAN aan de achterstand

kan werken zal er eerst naar het lopende jaar moeten worden gekeken. Als er daarna nog een

Jaar	Indexatie Ambitie	Toegekende Indexatie	Achterstand Cumulatief
2008	1.2%	1.2%	0.0%
2009	2.8%		2.8%
2010	0.1%	2.9%	0.0%
2011	1.4%		1.4%
2012	2.5%		3.9%
2013	2.1%		6.1%
2014	1.1%	1.1%	6.1%
2015	0.6%	0.6%	6.1%
2016	0.4%		6.5%
2017	0.0%		6.5%

beleidsdekkingsgraad van ten minste 125% is, gaan we naar de historische achterstand kijken. Hierbij beperken we ons tot de laatste 10 jaar, dus bijvoorbeeld de 1,4% achterstand uit 2011, kan op zijn laatst in 2021 worden ingelopen.

In deze nieuwsbrief houden wij u op de hoogte van de ontwikkeling van de beleidsdekkingsgraad.

3. Kortingen

Aan het einde van ieder jaar beoordeelt ieder pensioenfonds of er een noodzaak is opbouw en uitkeringen van pensioenen te korten. Deze discussie zie je ook terug in het nieuws, en dan zijn vooral met betrekking tot de grote pensioenfondsden zoals ABP waarbij de kans groot leek dat deze moesten gaan korten in 2017.

Hierbij willen wij jullie informeren dat er bij het SPAN dit jaar geen kortingen plaatsvinden. Het bestuur verwacht tevens dat de kans op korten in de nabije toekomst bij het fonds beperkt zal zijn. SPAN heeft een uitvoeringovereenkomst met AT&T waarin is opgenomen dat wanneer de dekkingsgraad per einde van het jaar onder de 100% eindigt, er een bijstortingsverplichting is van AT&T. Aangezien de verwachting is dat AT&T niet in betalingsnood komt noch dat de bijstortingsverplichting wordt ingetrokken, acht het bestuur de kans op korten gering.

4. Communicatie

Deze nieuwsbrief is voor het eerst beoordeeld door een deelnemerspanel. In dit panel participeren drie deelnemers en een gepensioneerde. Zij hebben de begrijpelijkheid van de nieuwsbrief bekeken. Tevens hebben zij gekeken naar de SPAN website, en naar de plannen voor pensioencommunicatie in 2017. Heeft u suggesties voor de nieuwsbrief of andere communicatie? Laat het ons weten via span@att-pensioenfonds.nl.

5. Levensverwachting neemt nog altijd toe

Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft berekend dat Nederlanders ouder worden. We worden ook sneller ouder dan eerder verwacht. Dat is voor het pensioenfonds relevant, omdat deze uw pensioen dan langer moeten uitkeren. Wij berekenen het bedrag dat SPAN moet reserveren met een schatting van de levensverwachting van onze deelnemers.

Daarvoor gebruiken we een algemeen gebruikt middel, de Prognosetafel van het Actuariel genootschap. In 2016 is daar een nieuwe versie van uitgebracht die laat zien dat we nog 0,3% extra moeten reserveren. Extra reserve betekent minder ruimte om te investeren en daarmee rendement te maken. Deze prognose houdt ook rekening met een verdere stijging van de leeftijd in de toekomst. Hieronder een korte tabel met de levensverwachting vanaf een bepaalde

leeftijd (afgerond in hele jaren).

Leeftijd	Levensverwachting (te verwachte gemiddelde leeftijd)	
	Mannen	Vrouwen
25	63 (88)	66 (91)
45	40 (85)	44 (89)
65	20 (85)	23 (88)
85	6 (91)	7 (92)

Daarnaast houden we er rekening mee dat de deelnemers en gepensioneerden van SPAN langer leven dan de totale bevolking. Dat komt onder andere doordat werkenden gemiddeld genomen gezonder zijn dan de totale bevolking. Hiervoor verhogen we onze reserve met 1% extra.

6. De AOW-leeftijd schuift verder op

Omdat de levensverwachting hoger wordt, zal ook de AOW-leeftijd hoger worden. In 2021 zal de AOW-leeftijd 67 zijn; in 2022 wordt het 67 jaar en drie maanden, voor iedereen geboren na 31 december 1954.

De pensioenleeftijd bij SPAN blijft echter staan op 65 (of 60 afhankelijk van de regeling). Het pensioen van SPAN gaat dus gewoon op die datum in, tenzij u aangeeft het later te willen ontvangen. Uitstellen mag tot maximaal 70 jaar. Meer informatie over uitstellen van het pensioen kunt u op de SPAN website vinden.

7. Toekomstopties

Het SPAN is nu al een aantal jaren een “gesloten” fonds, waardoor we geen nieuwe aangroei van deelnemers meer hebben. Als fonds verouderen we hierdoor elk jaar. Daarnaast is er vanuit de toezichthouder een steeds grotere regeldruk, waardoor het voor kleinere fondsen moeilijker is om aan alle regels voldoen.

Als gevolg hiervan is het bestuur zich aan het oriënteren hoe wij ons het beste kunnen aanpassen aan deze veranderingen. Verschillende opties om het pensioenfonds toekomstbestendig te maken worden hierbij bekeken. Hoewel we begonnen zijn naar de opties te kijken, is het de verwachting dat dit een traject is dat een aantal jaren gaat duren.

8. Nieuw/Herzien op de website

De volgende documenten zijn nieuw gepubliceerd of herzien de afgelopen maanden en beschikbaar via de website www.att-pensioenfonds.nl:

- Financiële informatie – Kengetallen en grafieken
- Reglementen – Tabellen per 1 januari 2017
- Uitvoeringsovereenkomst
- Herstelplan
- Financieel crisisplan
- Verklaring beleggingsbeginselen

Heeft u een nieuwsbrief gemist, dan kunt u die nog vinden op de SPAN website onder publicaties. Ontvangt u deze nieuwsbrief nog niet per e-mail stuur dan een verzoek aan span@att-pensioenfonds.nl.

Tot slot

We hopen u hiermee weer op de hoogte te hebben gebracht van de ontwikkelingen van uw (toekomstige) pensioen en het SPAN Pensioenfonds. De volgende nieuwsbrief zal verstuurd worden in september 2017.

Wouter, Vincent, Ton en Bartelt